

Sygn. akt I Cgg 44/18

Sprostowanie: prawomocnym postanowieniem z dnia 28.05.2021 r. sprostowano oczywistą omyłkę rachunkową w wyroku z dnia 6 maja 2021r. w sprawie

I Cgg 44/18 w tej sposób, że w pkt. 1 w wersji 2 i 3 oraz wersji 7 oryginału wyroku w miejsce słów 375.866,36 (trzysta siedemdziesiąt pięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt sześć 36/100) wpisano 379.866,36 (trzysta siedemdziesiąt dziewięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt sześć 36/100).

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2021 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Łucja Oleksy-Miszczuk
Protokolant:	sekretarz sądowy Wioleta Motyczka

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2021 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa A. S. (1), A. S. (2)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K.

o naprawienie szkody

1) zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K. na rzecz powodów A. S. (1) i A. S. (2) solidarnie kwotę 375.866,36 (trzysta siedemdziesiąt pięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt sześć 36/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od następujących kwot:

- 368.505,13 (trzysta sześćdziesiąt osiem tysięcy pięćset pięć 13/100) złotych od dnia 21 grudnia 2018 roku do dnia 1 lutego 2021 roku;

- 375.866,36 (trzysta siedemdziesiąt pięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt sześć 36/100) złotych od dnia 13 lutego 2021 roku;

2) w pozostałej części powództwo oddala;

3) zasądza od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 10.800 (dziesięć tysięcy osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

4) nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 21.584,62 (dwadzieścia jeden tysięcy pięćset osiemdziesiąt cztery 62/100) złote tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Łucja Oleksy-Miszczuk

UZASADNIENIE

Powodowie A. S. (2) i A. S. (1) wnieśli o zasądzenie solidarnie od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K. kwoty 368.505,13 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za szkodę spowodowaną ruchem zakładu górniczego oraz zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu podali, że są właścicielami nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), na której posadowiono budynek mieszkalny. Budynek uległ uszkodzeniu na skutek eksploatacji górniczej prowadzonej przez pozwaną. Budynek wychylił się od pionu, pojawiły się pęknięcia ścian na piętrze oraz częściowo na parterze, odspojenia płytek w łazience, deformacja drzwi wejściowych oraz stolarki okiennej i drzwiowej. W piśmie z dnia 1 lutego 2021 roku powodowie rozszerzyli powództwo do kwoty 413.482,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od następujących kwot: 368.505,13 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia modyfikacji; 413.482 zł od dnia następującego po dniu modyfikacji powództwa do dnia zapłaty. Powodowie podkreślili, iż rektyfikacja budynku nie jest możliwa (k. 394) wobec czego wartość odszkodowania należnego powodom winna wynosić wartość techniczną budynku.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i wywodziła, że budynek został wybudowany z naruszeniem obowiązujących przepisów i norm, co skutkuje ujawnionymi uszkodzeniami. Wady budynku dotyczą nieprawidłowo wykonanej dylatacji i wypełnienia szczelin dylatacyjnych styropianem. Powyższe nieprawidłowości w ocenie pozwanej stanowią główną przyczynę uszkodzeń budynku. Pozwana podniosła, że zaproponowała powodom naprawę szkody poprzez wypłatę odszkodowania pieniężnego w wysokości kosztów rektyfikacji. Wysokość odszkodowania pieniężnego w wysokości kosztów remonty z pominięciem czyszczenia szczeliny dylatacyjnej określono na kwotę 242.179 zł.

Sąd ustalił co następuje:

Powodowie są właścicielami nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), na której posadowiono budynek mieszkalny wraz z garażem w zabudowie szeregowej. Począwszy od roku 2015 powodowie obserwują pojawianie się i pogłębianie uszkodzeń budynku. Są nimi: wychylenie budynku od pionu, pęknięcia ścian zarysowania ścian, uszkodzenia krokwi, uszkodzenie orynnowania. Obiekt jest budynkiem dwukondygnacyjnym, niepodpiwniczonym. Został wybudowany w 2014 roku. Stanowi jeden z lokali segmentu zabudowy szeregowej, posiadające wspólny fundament oraz konstrukcję nośną. Zabudowania wzniesiono w latach 2013-2014. Wykonawcą inwestycji było (...) w K.. Przed rozpoczęciem inwestycji pozwana przedstawiła dane o prognozowanych wpływach eksploatacji górniczej na potrzeby projektowania budynków. Wpływy te prognozowano na III kategorię.

Ujawnione w budynku powodów szkody są wynikiem dwóch jednocześnie zaistniałych czynników tj. wad konstrukcyjno – budowlanych oraz wpływów eksploatacji górniczej na nieruchomość, które w różnym stopniu przyczyniły się do uszkodzeń w lokalu powodów (do powstałych szkód na terenie nieruchomości powodów można zaliczyć m.in.: pęknięcia i zarysowania na ścianach, uszkodzona dylatacja, uszkodzenia konstrukcji dachu i pokrycia i kominów, uszkodzenia komunikacji czy szkody w elementach wykończenia budynku – posadzki, tynki, okładziny). Rozwiązania projektowe przyjęte na potrzeby budynku są generalnie zgodne z zasadami projektowania na III kategorię szkód górniczych. Popelniono jednak błędy projektowe i wykonawcze, polegające na zastosowaniu niewłaściwych przerw dylatacyjnych w ociepleniu na ścianach murowanych niewłaściwym wypełnieniu przerw dylatacyjnych styropianem, braku przeniesienia dylatacji między segmentami na konstrukcję dachu (opinia biegłego k. 316 i nast.). Pomiaru przemieszczeń i wychyleń wykazują wartości przekraczające wartości wpływów eksploatacji górniczej prognozowane dla III kategorii i w porównaniu do innych budynków na tym terenie, wartości dla budynku powodów są bardzo wysokie. Bez względu na uchybienia projektowe wystąpiły lokalne przyczyny o charakterze górniczym, przede wszystkim nachylenie terenu, które wywołały wychylenie od pionu, znaczne nachylenie posadzek i zmianę geometrii ścian i otworów okiennych oraz pęknięcia i zarysowania ścian.

Na nieruchomość powodów oddziaływały wpływy działalności górniczej nieprzerwanie od 2012 roku do 2016 roku (dwa pokłady 416 i 418/1.). W latach 2014-2016 na nieruchomość powodów oddziaływały wpływy IV kategorii terenu górniczego ze względu na nachylenie. Eksploatacja tych pokładów zakończyła się 30 września 2015 roku. Aktualnie budynek powodów jest wychylony od pionu w kierunku północnym w około 23,5 %. Wychylenie jest skutkiem prowadzonej przez pozwaną eksploatacji górniczej. Większe wychylenie budynku wynika z faktu, że w miejscu posadowienia budynku powodów była wcześniej prowadzona wielokrotna eksploatacja przez pozwaną. W tym samym kierunku wychylone są pozostałe segmenty ciągu szeregowców. Wychylenie wiąże się z dużym stopniem uciążliwości użytkowania, co oznacza, że budynek powinien zostać przeznaczony do rektyfikacji (opinia z zakresu górnictwa i geologii k.190 i nast.). Optymalna ekonomicznie byłaby rektyfikacja budynku, przywrócenie stanu poprzedniego w odniesieniu do nieruchomości powodów. Jednakże z przyczyn technicznych rektyfikacja powinna dotyczyć całego segmentu budynków co nie jest możliwe z przyczyn technicznych i organizacyjnych. Wartość odtworzeniowa budynku z uwzględnieniem stopnia jego zużycia to 382.854,15 zł netto, co po powiększeniu o 8% podatku Vat daje 413.482,48 zł (opinia z zakresu budownictwa k.316 i nast.). Biegły wyliczył przy tym proporcje w jakich szkoda spowodowana została wyłącznie błędami projektowymi i wykonawczymi, a w jakich wiąże się ze skutkami eksploatacji górniczej. Wyliczył, iż szkoda za którą odpowiada pozwana obejmuje kwotę 351,728,11 zł netto, co po powiększeniu o 8% podatku Vat daje 379.866, 36 zł brutto.

Ustaleń w zakresie stanu faktycznego przyjętego za podstawę do przeprowadzenia rozważań sąd dokonał w oparciu o wszechstronną analizę całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego - w zakresie w pełni odpowiadającym inicjatywie dowodowej stron, kierując się przy tym dyrektywami określonymi w art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 229 i 230 k.p.c. Ustalenia faktyczne wymagały wiedzy specjalistycznej z zakresu górnictwa i geologii i budownictwa, a zatem szczególną wagę przy ich dokonywaniu miały opinie biegłych. W ocenie Sądu opinie sporządzone zostały rzetelnie i w sposób pozwalający prześledzić tok rozumowania biegłych. Wszelkie wątpliwości co do treści opinii zostały usunięte ramach opinii uzupełniających, a przeprowadzone postępowanie dowodowe Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozpoznania sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 144 ust 1 ustawy prawo geologiczne i górnicze właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą.

Nieruchomość powodów położona jest na terenie górniczym i zarówno przed posadowieniem budynku, jak i po jego posadowieniu objęta była zasięgiem wpływów górniczych. Budynek zgodnie z informacjami obejmującymi prognozy oddziaływania górniczego przedstawionymi przez poprzedników prawnych pozwanej zaprojektowany został na III kategorię terenu górniczego. Faktyczne wpływy przekroczyły wpływy prognozowane w momencie prac projektowych i w połączeniu z błędami projektowymi i wykonawczymi doprowadziły do uszkodzenia budynku. Elementem wpływającym na rozmiar szkód górniczych są w tej sytuacji również błędy konstrukcyjne i wykonawcze popełnione w toku budowy, które biegły w części wyodrębnił, dokonując odliczenia odpowiedniej kwoty z wartości odtworzeniowej budynku. W części zaś szkoda nastąpiła na skutek bądź to wyłączni eksploatacji górniczej, której wpływy przekroczyły wpływy przewidywane w dacie projektowania budynku, bądź na skutek błędów projektowych i wykonawczych i jednoczesnego oddziaływania skutków eksploatacji górniczej na budynek. Wychylenie budynku w sposób ewidentny wiąże się ze skutkami eksploatacji górniczej i nastąpiło pomimo zabezpieczenia budynku na prognozowane wpływy tej eksploatacji. Odpowiedzialność przedsiębiorcy za skutki eksploatacji górniczej ma charakter odpowiedzialności deliktowej, a do naprawiania szkód będących następstwem eksploatacji zgodnie z art. 145 ustawy prawo geologiczne i górnicze mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego. Również działanie polegające na zaprojektowaniu i wykonaniu budynku niezgodnie z obowiązującymi normami i sztuką budowlaną z punktu widzenia odpowiedzialności za szkodę wywołaną takim zachowaniem, niezależnie od odpowiedzialności kontraktowej jakie może rodzić, stanowi czyn niedozwolony w rozumieniu art. 415 k.c. Jak już wskazano wyżej szkody ujawnione w budynku powodów są spowodowane dwoma niezależnymi czynnikami tj. eksploatacją górniczą oraz wadami projektowo – wykonawczymi.

Szkody wywołane wadami budynku nie podlegają wydzieleniu od szkód wywołanych wpływami eksploatacji górniczej w tym sensie, że nie można wyodrębnić takich uszkodzeń budynku, które są wynikiem wyłącznie błędów projektowych i wykonawczych. Oznacza to, że powodowie na skutek działania pozwanej oraz niezależnego działania wykonawcy budynku doznali szkody, którą należy traktować jako jednolitą, niepodzielną całość. Odpowiedzialność pozwanej oraz odpowiedzialność wykonawcy budynku jest w tej sytuacji zgodnie z art. 441 § 1 k.c. solidarna, a co za tym idzie nie ma podstaw do wyliczania w niniejszym postępowaniu w jakim stopniu każdy z podmiotów odpowiedzialnych za szkodę przyczynił się do jej powstania. Takie wyliczenie może być przeprowadzone na gruncie dochodzenia roszczeń regresowych między tymi podmiotami w oparciu o przepis art. 441 § 2 k.c., nie miało jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 363 § 1 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Zważywszy na stopień zniszczeń jakie nastąpiły w budynku powodki, jego aktualny zły stan techniczny wywołany tymi zniszczeniami, naruszenie konstrukcji budynku, koszty przywrócenia do stanu poprzedniego, a także trudności techniczne z tym związane, Sąd uznał, że żądanie naprawienia szkody poprzez zasądzenie na rzecz powodów wartości odtworzeniowej budynku jest uzasadnione. Budynek powodów powstał zaledwie kilka lat temu, został zakupiony przez powodów jako nowy i nie ma podstaw aby powodowie godzili się na uciążliwości wynikające ze szkód górniczych i będące następstwem połowicznych napraw. Również z wydanej w niniejszej sprawie opinii biegłego wynika, że jedynym sposobem przywrócenia budynku do stanu poprzedniego byłaby jego rektyfikacja. Ustalenia faktyczne dokonane w niniejszym postępowaniu wskazują jednak jednoznacznie, że rektyfikacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych, a przynajmniej byłaby związana z nadmiernymi trudnościami i kosztami. Przyczyny takiego stanu rzeczy (trudności technicznych dotyczących przywrócenia stanu poprzedniego) są obojętne z punktu widzenia odpowiedzialności pozwanej w tym sensie, że istnienie takich trudności w żadnym zakresie nie zwalnia pozwanej z odpowiedzialności, a jedynie ogranicza roszczenia poszkodowanych do świadczenia w pieniądzu.

W ocenie Sądu wobec niemożności przywrócenia budynku do stanu poprzedniego zasadnym jest naprawienie szkody poprzez zasądzenie wartości odtworzeniowej budynku, pomniejszonej o kwotę odszkodowania jaka proporcjonalnie wiąże się wyłącznie z błędami konstrukcyjnymi i budowlanymi, za które ozwana odpowiedzialności nie ponosi. Tak pomniejszona wartość odtworzeniowa budynku obejmują kwotę 351.728,11 zł netto, co po doliczeniu podatku Vat daje 379.866,36 zł brutto (w treści wyroku na skutek oczywistej omyłki pisarskiej wpisano 375.866,36). Dalej idące zadani powodów zostały oddalone, jako nie objęte odpowiedzialnością pozwanej.

O odsetkach orzeczono w oparciu o przepis art. 481 § 1 k.c., ustalając datę początkową ich biegu co do kwoty 368.505,13 zł na dzień wniesienia pozwu, zaś co do kwoty 375.866,36 zł na dzień następny po doręczeniu pisma rozszerzającego powództwo.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c., zasądzając od pozwanej na rzecz powodów kwotę 10.800 zł. tytułem zastępstwa procesowego oraz nakazując w trybie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych pobranie nieuiszczonych kosztów sądowych od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa. Na koszty sądowe złożyły się opłata od pozwu 20.674,12 zł oraz wydatki poczynione ze Skarbu Państwa na opinię biegłego w kwocie 910,50 zł. Strona pozwana uiszczała zaliczkę na koszty opinii biegłych w kwocie 5.000 zł (k. 104), co zostało przez Sąd uwzględnione w rozliczeniu.

SSO Łucja Oleksy – Miszczyk